

המליאה החינוכית תש"ף 2019 גבולות השיח

מטרות:

1. קיום מפגש דמוקרטי באסיפה עממית, בהשתתפות חלקי החברה הישראלית השונים, בו לכל נער ונערה, אישה ואיש יש את היכולת להשמיע את קולם ועמדתם, להסכים ולקיים מחלוקת דרך חיזוק המרכז המשותף.
2. קיום מחלוקת לשם שמיים בנושאים הנבחרים לאספה השנה: גבולות השיח ושוויון זכויות חברתי. זאת במטרה לחזק את מדינת ישראל היהודית דמוקרטית ולקרוא למשתתפי האסיפה להידרש לאתגרי החברה הישראלית במשותף.
3. יצירת ההסכמה על מגילת העצמאות כמסמך מחייב המהווה את התשתית והבסיס לכינונה של ברית ייעוד משותפת לכלל החברה הישראלית ובמסגרת חיזוק המרכז המשותף והמשתף של החברה הישראלית.

לרצות להשפיע להחליט ללמוד לקבל ולהקשיב להאמין בדרכי לקחת אחריות לבחור בעשייה

לעורר חשיבה ועשייה כחלק מהחברות בתנועות הנוער

כל משתתף.ת באסיפה יקח אחריות על הנושא עליו הוא שוחח

אמונה של כל משתתף בדרכו, תוך הכרה בדעות הנוספות במעגל

נושאים שנויים במחלוקת יבואו להסכמה רק מתוך שיח עמוק וקשוב

בירור הדעות השונות ואי הסתרת המחלוקות

תחושת דחיפות לעסוק בנושאים השונים ולגבש עמדה ברורה

דגשים לפעולה/ יחידה: בימינו, אנו עדים לביטויים שונים של פגיעה בגבולות השיח הדמוקרטי. שיח רעיל של הסתה ושנאה, בין מנהיגים, בין אנשים ובין קבוצות. חציית הגבולות נעשית פעמים רבות מתוך הרצון העז לקדם את משנת, את אמונותי או את דעותיי במרחב הציבורי ולא פעם מקבלת אופי של שלילת הלגיטימיות עד כדי שלילת ההכרה בקיומו של האחר ממני. עלינו לזהות ולהכיר את הביטויים האלה, לזכור ולהזכיר את הגבולות אליהם אנחנו מחויבים במשותף. עלינו לבחור את הפעולות והמעשים שידרשו על מנת לשמור על הגבולות האלה תוך כדי הבנת האחריות המשותפת שלנו על יצירת המרכז של החברה הישראלית. מרכז המחבר בין החלקים השונים בחברה ולא מסתפק בהגדרת עצמו רק על פי הגבולות.

מטרות חינוכיות:

1. משתתפי האסיפה יעלו למודעותם ביטויים ומעשים של הסתה שמתקיימים היום בחברה הישראלית.
2. משתתפי האסיפה יגבשו עמדה אישית ומשותפת בנוגע לגבולות השיח הדמוקרטי וישאלו את עצמם מה נדרש ממני ומאתנו על מנת להצליח לשמור עליהם.
3. משתתפי האסיפה יבחרו דרכי פעולה אשר מקדמות שיח דמוקרטי בתוך גבולות מוסכמים ויוצרות מרכז חיובי וחזק לחברה הישראלית.

צפייה בסרטון הפתיחה

מילות פתיחה: שלום לכולם ולכולן, שמי _____ ברוכים הבאים וברוכות הבאות לאסיפה הישראלית! אני מאד שמחה ונרגשת להיות כאן הערב. יושבים כאן היום חניכי וחניכות כלל תנועות הנוער, ארגונים, שותפים בקואליצית "זוכרים את הרצח, נאבקים על הדמוקרטיה": מבוגרים וצעירים, אשר בחרו לקחת חלק בתהליך ההקמה של האסיפה הישראלית - אסיפה עממית, דמוקרטית, של כלל חלקי החברה. המפגש היום הוא יחודי מאוד לכולנו, מפגש עם האחרת מאיתנו, יהודים ערבים ודרוזים, דתיים וחילוניים, חשוב לי שלכולם יהיה מקום במעגל זה. על כן נבקש להקשיב, לשמוע, לאפשר אחד לשנייה לדבר ובעיקר לכבד אחד את השנייה. חשוב לאפשר לדוברי הערבית במעגל להתבטא בשפה הערבית ולתת מקום לתרגום).

סבב שמות קצר ומינוי פרוטוקוליסט

קריאה משותפת של התקנון

18:00-18:25-	פתיחה
18:25-18:35-	איך הייתי מגיב?
18:35-18:50-	איך היינו מגיבים ביחד
18:50-19:10-	בחירה באחריות משותפת על גבולות מוסכמים
19:10-19:30-	מסכימים על מגילת העצמאות
19:30-19:45-	עם מה אני יוצא ותמונה קבוצתית

הצעה ללילה

T30 - זיהוי ותגובה לביטויים של פגיעה בגבולות השיח

איך הייתי מגיב/ה?

הניחו במרכז המעגל 14 כרטיסיות המציגות 14 משפטים שנאמרו בתקופה האחרונה. חלקו למשתתפים רצועות של מדבקות ובו אפשרויות שונות להגיב לכל אחת מהדוגמאות שהונחו במרכז המעגל (לסמן לייק, לכתוב תגובה ביקורתית, לעזוב את הקבוצה בוואטסאפ, דיווח תלונה לפייסבוק, לגלול ולהמשיך הלאה-לא להגיב). בקשו מהמשתתפים לחתוך את המדבקה ולהדביק את התגובה שהם בוחרים לכל אחד מהמשפטים.

חלקו את המעגל הרביעיית ובקשו מכל רביעייה לבחור 2-3 כרטיסיות בהן ירצו לדון.

חלקו לכל רביעייה דף שאלות לניהול הדיון.

ודאו שבכל הרביעיית מתקיים דיון ער ומכבד, קחו חלק בדיונים השונים ושאלו שאלות שיעוררו את הדיון ויכוונו אותו למקום הנכון.

שאלות לדיון ברביעייה:

- מה מבטאת העובדה שאנשים שונים במעגל בחרו להגיב באופן שונה?
- מה גורם לאנשים שונים להגיב בצורות שונות לאותה אמירה/התנהגות?
- האם האמירה שלפניכם חוצה את הגבול? פוגעת בכללי המשחק הדמוקרטיים? למה כן? למה לא?
- האם יש לנו תפקיד משותף כלפי אמירה כזו או התנהגות כזו למרות שיש לנו חילוקי דעות וערכים שונים?
- האם הייתה אפשרות למי שפרסם להעביר את המסר שלו בצורה אחרת?

120 - בחירה באחריות משותפת על גבולות מוסכמים

בקשו מהמשתתפים לחזור לשבת במעגל. הקריאו ציטוט קצר של נשיא המדינה ראובן ריבלין מתוך דברים שאמר ערב הבחירות שהתקיימו ב-17 לספטמבר: "ערב הבחירות השיח הופך מנוול, אל תאמינו להסתות ולהכפשות. אל תקשיבו לקולות שלוהטים להקצין את הרוח, קחו אחריות על היחד שלנו".

שאלו:

- מה לדעתכם נחשב "שיח רעיל"? למה הנשיא התכוון? האם יש לכם דוגמאות לכך?
- אילו ביטויים ומופעים של שיח כזה קיימים היום בחברה הישראלית? האם יש לכם דוגמאות לכך? (בבית הספר, ברחוב, ברשתות החברתיות, בעיתונות, בתקשורת וכו')
- כשאתם פוגשים שיח כזה, האם אתם מגיבים? מתי כן? מתי לא? ואם כן, איך מגיבים?

אמרו: הבחירות הם ביטוי של הדמוקרטיה שלנו. חלק מהמהות של הדמוקרטיה היא שלאנשים שונים יש דעות שונות אבל כולם חיים ביחד ונשמעים לחוקי המשחקי הדמוקרטיים. כולנו יודעים שגם פה במעגל לא כולם מסכימים ביניהם ומובן לנו שיש בינינו חילוקי דעות. ?

שאלו:

- למה חשוב שנסכים על גבולות לניהול השיח על המחלוקות בינינו?
- האם לנו, כחברים וחברות בתנועות הנוער וכבני נוער בחברה הישראלית יש אחריות משותפת לשמירה על הגבולות האלה?
- מה האחריות הזו כוללת להבנתכם, מעבר לכך שכולם "שומרים על החוקים"?
- האם יש לנו אחריות להילחם בשנאה?
- האם יש לנו אחריות ליצור חיבור ומפגש בין אנשים שונים וקבוצות שונות?
- האם שמירה על גבולות השיח עלולה לפגוש בחתירה לאמת? בטשטוש הערכים והאמונות של כל אחד מאיתנו?
- כיצד נצליח לשמור על הזהות הערכית/האידיאולוגית שלנו ועדיין לנהל שיח מכבד, הדדי?

120 - בוחרים לקרוא לפעולה ברוח מגילת העצמאות

אמרו: מגילת העצמאות היא מסמך מוסכם שנחתם במעמד הקמת מדינת ישראל. הוא תוצר של שיתוף פעולה בין אנשי ציבור ומנהיגים מכלל הציבורים שניהלו דיון ביניהם והחליטו ביחד על נוסח שמוסכם על כולם, למרות חילוקי דעות רבים. השנה, באסיפה הישראלית הרביעית, אנחנו רוצים לבחור במגילת העצמאות כבסיס משותף שכולנו מחויבות אליו. נקרא את נוסח ההצעה להסכמה.

חלקו למשתתפים דף 3A מקופל ובו מופיעים מגילת העצמאות ולצידה נוסח ההצעה להסכמה. בקש/י מאחד המשתתפים לקרוא את הנוסח:

אנו החתומים והחתומות מטה, המבטאים פנים מגוונים ושונים של החברה הישראלית, רואים במגילת העצמאות מסמך מחייב המהווה את התשתית והבסיס לכינונה של ברית ייעוד משותפת לכלל החברה הישראלית. אנו קוראים לכל אזרחי ישראל ואזרחיותיה, להצטרף אלינו לבניית מרכז משותף ומשתף לחברה הישראלית כולה.

שאלו:

- מה אפשר ללמוד מהעובדה שמגילת העצמאות היא תוצר של פשרה וליבון של הרבה מחלוקות?
- במציאות אחרת - האם לדעתכם היינו מצליחים להחתים היום את החברה הישראלית על מגילת העצמאות?
- איך המחויבות המשותפת למגילת העצמאות יכולה לחזק את המרכז המשותף של החברה הישראלית?
- מה הכוונה למסמך מחייב? למה הוא מחייב אותנו? מה נדרש מאיתנו על מנת לעמוד במחויבות הזו? בחיים של כל אחד ואחת? בתנועה, בבית הספר, בשכונה?

הניחו במרכז המעגל את הפוסטר הגדול ואמרו: עלינו לבחור משפט מתוך מגילת העצמאות שיקדם את מטרותינו המשותפות, ברוח מגילת העצמאות. עם המשפט הזה נרצה להצטלם בסיום כדי לתעד את הבחירה המשותפת שלנו ולהצטרף לכל שאר המעגלים האחרים. המטרה היא ליצור ביחד, כלל משתתפי האסיפה הישראלית, אמירה משותפת וחזקה בנוגע למחויבותנו למגילת העצמאות ולקריאתנו למעשים ופעולות שיחזקו את החברה הישראלית ואת דמותה היהודית דמוקרטית של מדינת ישראל.

השתמשו בטוש העבה שברשותכם על מנת לרשום את המשפט שהקבוצה בחרה במקום המתאים בפוסטר.

(10 דק') בקשו מכלל המשתתפים לקחת דקה או שתיים לחשוב על תשובה לשאלה -
מה אני מבין שנדרש ממני כדי לעמוד במחויבות הזו? עם מה אני יוצא מכאן? שאלה/מחשבה?

בקשו משניים או שלושה משתתפים לשתף את כולם במעגל

(5 דק') תמונה וסיכום

בקשו מהקבוצה להיעמד לתמונה קבוצתית כאשר אוחזים בפוסטר ובמגילת העצמאות.
(אם לא הספקתם לכתוב - הצטלמו רק עם מגילת העצמאות)
צלמו את הקבוצה . ודאו שהתמונה ברורה ובקשו לצלם שוב במידה ולא.

למדריכים: במידה ולא הספקתם/הצלחתם להסכים על משפט, יש להצטלם בתמונה קבוצתית עם פוסטר "הסכמנו על מגילת העצמאות". ההסכמה העיקרית והחשובה היא ביחס למגילת העצמאות באופן כללי.

סיכום

אמרו לסיכום: מטרת האסיפה הישראלית הרביעית תש"ף היא לברר את ההסכמות המשותפות בנוגע לאחריות על שמירה על גבולות השיח וקידום השוויון החברתי בישראל. שני נושאים אלו, נובעים מתוך הסכמה בסיסית משותפת על מגילת העצמאות כמסמך מחייב, הקושר בין כלל חלקי וגווי החברה הישראלית, יוצר מרכז משותף ומשתף.

כעת כל מעגלי האסיפה מתכנסים יחד לטקס לזכרו של ראש הממשלה ושר הבטחון המנוח יצחק רבין ז"ל, הטקס יתאר את התקופה הקשה שקדמה לרצח. אנו מודעים לעובדה שיהיו תמונות ואמירות קשות לעיכול, ורואים חשיבות חינוכית עצומה בעמידה שלנו יחד מדי שנה ביום זה בו אנו מביאים את התמונות והקולות מהרצח.

אנו בני הדור שנולד אחרי רצח ראש הממשלה יצחק רבין ז"ל, הגענו לכאן כדי לכונן חברה בריאה וקשובה, חברה אחת רבת פנים שמסוגלת להידבר אחד עם השני בכבוד, גם בנושאים המורכבים והבווערים ביותר. באנו לכאן כדי לשאת על גבנו את המשימה הגדולה להתאסף יחד ולאחות את הקרע הגדול מאז הרצח. באנו לכאן לזכור את הרצח ולהיאבק על הדמוקרטיה.

